«علىم جانە جۇڭگو» شينجياڭ ساپارىنا نازار

اكادەميكتەردىڭ سيلاعانى علىم جالپىلاستىرۋمەن عانا شەكتەلمەيدى

تيانشان باعامى

☐ **انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى شيە حۇيبيان**

قىس باسىنداعى شينجياڭ، سۋىق تۇسە باستاعانىمەن، الايدا علىمدى ٴسۇيۋ، علىمدى ۇيرەنۋ، علىمدى قولدانۋ قىزۋ ىنتاسى تيانشان الابىندا تاسقىندادى.

11 - ايدىڭ 26 - كۇنىنەن 30 - كۇنىنە دەيىن "علىم جانە جۇڭگو —— مىڭ اكادەميك · مىڭ رەت علىم جالپىلاستىرۋ" جانە "علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشقان جۇڭگو" قىزمەت وتەۋ ۇجىمىنىڭ شينجياڭ ساپارى قيمىلى وتكىزىلدى. شينجياڭنىڭ ٴىشى - سىرتىنان كەلگەن 30دان استام اكادەميك، مامان "8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرى" قۇرىلىسىن ارقاۋ ەتىپ، مەكتەپ، علمي زەرتتەۋ ورىندارى، كاسىپورىن سياقتىلارعا ىشكەرىلەي بارىپ تەكسەرۋ - زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، جيىنى 30دان استام ارقاۋ بايانداما، علىم جالپىلاستىرۋ لەكسياسى جانە علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ قىزمەت وتەۋى قيمىلدارىن وتكىزدى.

اكادەميكتەردىڭ علىم جالپىلاستىرۋىنىڭ شينجياڭعا سيلاعانى علىم جالپىلاستىرۋمەن عانا شەكتەلمەيدى.

علمي بىلىمدەردى جالپىلاستىرىپ، علىم اۋەسىن قاۋلاتتى

علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ، علىم جالپىلاستىرۋ —— جاڭالىق اشا داموۋدى جۇزەگە اسىرۋدىڭ قوس قاناتى، علىم جالپىلاستىرۋدى علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋمەن بىردەي ماڭىزدى ورىنعا قويۋ كەرەك.

وسى رەتكى "مىڭ اكادەميك · مىڭ رەت علىم جالپىلاستىرۋ" شينجياڭ ساپارى قيمىلىندا اكادەميك، ماماندار مەكتەپ، علمي زەرتتەۋ اكادەميا - ورىندارى، كاسىپورىن سياقتىلارعا بارىپ، ەڭ جاڭا علمي بىلىمدەردى، علمي ادىستەردى تاراتتى…

جۇڭگو علىم اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى ۋ شياڭپيڭنىڭ مەكتەپكە كەلىپ علىم جالپىلاستىراتىندىعىن ەستىپ، ٴۇرىمجى 1 - تامىز ورتا مەكتەبى ورتالاۋ 1 - جىلدىق وقۋشىسى نيە زىجيە الدىن الا قاتىستى ماتەريالداردى كورىپ، الەمگە قاتىستى بىلىمدەردى ۇيرەندى. "اكادەميكتىڭ تۇسىندىرمەسى مەنىڭ الەم جونىندە اناعۇرلىم تەرەڭ، اناعۇرلىم جۇيەلى تۇسىنىككە يە بولۋىما مۇمكىندىك جاساپ، فيزيكا جونىندەگى اۋەسىمدى جانە ىزدەنۋ ىنتامدى قاۋلاتتى"، - دەدى نيە زىجيە.

قىزىعۋشىلىق ادامنىڭ تۋما قاسيەتى، علىمعا دەگەن اۋەسكە جەتەكشىلىك ەتۋدى جانە ونى باۋلۋدى بالالاردان باستاپ مىقتى يگەرۋ، ولاردىڭ ٴتىپتى دە كوپ علمي بىلىمدەردى تۇسىنۋىنە، علمي ادىستەردى يگەرۋىنە مۇمكىندىك جاساپ، عالىم بولۋدىڭ كومەكسكى قاسيەتىنە يە ٴبىر توپ جاستار مەن ورەندەر شوعىرىن قالىپتاستىرۋ كەرەك.

وسى رەتكى "مىڭ اكادەميك · مىڭ رەت علىم جالپىلاستىرۋ" شينجياڭ ساپارى قيمىلىندا اكادەميك، مامانداردىڭ مەكتەپ اۋلاسىنا كىرۋ قيمىلى 15 رەت وتكىزىلدى.

اكادەميكتەردىڭ علىم جالپىلاستىرۋى —— علمي بىلىمدەردى جالپىلاستىرىپ، علمي اۋەستى قاۋلاتۋمەن بىرگە، علمي ويدىڭ توعىسۋى، علمي ٴادىستىڭ جەتكىزىلۋى بولىپ تابىلادى.

11 - ايدىڭ 29 - كۇنى تۇستەن كەيىن جۇڭگو علىم اكادەمياسى شينجياڭ ەكولوگيا جانە جاعراپيا زەرتتەۋ ورنىنىڭ وقۋشىلارى علىم جالپىلاستىرۋ جونىندە وزگەشە بايانداما تىڭدادى. جۇڭگو علىم اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى جۋ يۇڭگۋان «كوزگە كورىنبەيتىن دۇنيەمەن بەيبىت قاتار تۇرايىق» دەگەن تاقىرىپتا بايانداما جاسادى. ول ميكرو ورگانيزمدەردى ادامزاتتىڭ كوزگە كورىنبەيتىن "كونە دوسى" دەپ اتادى ٴارى قونىستانۋ ورتاسىنداعى ميكرو ورگانيزمدەردىڭ قۇرامىن رەتتەۋ ارقىلى ادام دەنەسىنىڭ يممۋنيتەتتىك قۋاتىن ٴونىمدى تۇردە جاقسارتۋعا، ادامزاتتىڭ ٴتىپتى دە اقاۋسىز يممۋنيتەتتىك قالقى ورناتۋىنا كومەكتەسۋگە بولادى دەپ قارادى.

"جۋ يۇڭگۋان اكادەميكتىڭ تۇسىندىرمەسى ٴارى كاسىبي، ٴارى قىزىقتى بولدى، ەڭ جاڭا زەرتتەۋ جەتىستىكتەرىن تىلگە الۋمەن بىرگە، زەرتتەۋ ٴادىسىن دە سويلەدى، وتە قولدانىلمالى". جۇڭگو علىم اكادەمياسى شينجياڭ ەكولوگيا جانە جاعراپيا زەرتتەۋ ورنىنىڭ ەكولوگيا علمى بويىنشا ماگيستر اسپيرانتى تاۋ شيىران بىلاي دەيدى: "مەنىڭ زەرتتەيتىنىم، باستىسى، جەر ٴۇستى بولىگىندەگى وسىمدىكتەر، جەر استى ميكرو ورگانيزمدەرىمەن كوپ قاتىستى جوق، بۇگىنگى ٴتۇسىندىرۋ مەن ٴۇشىن جاڭا زەرتتەۋ ويى جەلىسىن اشتى".

اۆتونوميالى رايوندىق علىم - تەحنيكا قوعامى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى، ورىنباسار ٴتوراعا ۋاڭ گۋاڭچياڭ بىلاي دەيدى: اكادەميكتەردىڭ علىم جالپىلاستىرۋى اكادەميكتەر قاۋىمىنىڭ علىم جالپىلاستىرۋ قىزمەتىندەگى جەتەكشىلىك، باستاماشىلدىق رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، اناعۇرلىم الدىڭعى لەكتەگى علمي بىلىمدەردى، علمي ادىستەردى، علمي يدەيالاردى جانە علمي رۋحتى اناعۇرلىم تەرەڭ، اناعۇرلىم الىس تاراتا الادى.

ىقپالداسۋدى كۇشەيتىپ، ناقتى ىستەر سەلبەستىگىن ىلگەرىلەتتى

شينجياڭنىڭ جاڭالىق اشۋ ارقىلى جوعارى ساپالى داموۋعا دەم بەرۋى اناعۇرلىم كوپ اكادەميكتىڭ اتسالىسۋىن قاجەت ەتەدى.

11 - ايدىڭ 29 - كۇنى تۇستەن بۇرىن جۇڭگو ينجەنەريا اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى يۋي جيڭچۋان «شينجياڭنىڭ قۇبا تۇزدەگى قىزىلشا ساۋلەلى اۋىل شارۋاشىلىعى» تاقىرىبىندا علىم جالپىلاستىرۋ بايانداماسىن جاسادى. قيمىل الاڭىندا ول كوپشىلىككە ۇجىمنىڭ ٴپايىزاۋات اۋدانىندا سىناق رەتىندە ەگىلگەن جەمىس پاميدورىن كورسەتتى. "مۇنداي پاميدور شىعىس بولىكتەگى وڭىرلەردىڭ بازارىندا ٴبىر جىڭى 33 يۋاننان ساتىلادى، ونىڭ ۇستىنە قاجەتتى قامداي الماي وتىر"، - دەدى يۋي جيڭچۋان اكادەميك.

جەمىس پاميدورىنىڭ باعاسى قىمبات بولعانىمەن، بازاردا قارسى الۋعا يە بولدى. يۋي جيڭچۋان اكادەميك مۇنىڭ سىرىن اشىپ كورسەتتى: ساپاسى جاقسى، قورەكتىگى جوعارى. بۇل باسىمدىقتار شينجياڭنىڭ جەتكىلىكتى كۇن نۇرى بايلىعى، كۇندىز بەن ٴتۇنىنىڭ تەمپەراتۋرا پارقى زور، سونداي - اق ساپالى سورتتار مەن سورتتىڭ سۋدى تۇششىلاندىرۋ تەحنيكاسى، SAS توپىراقسىز ٴوسىرۋ تەحنيكاسى قاتارلىلاردىڭ ارقاسى.

شينجياڭنىڭ تابيعي بايلىق باسىمدىعىنا يە بولۋىنىڭ تەتىگى ابزال بايلىقتان ويداعىداي پايدالانۋدا. بۇل كوپتەگەن اكادەميكتىڭ تەكسەرۋ - زەرتتەۋ بارىسىنداعى ورتاق تانىمى.

سوڭعى جىلدارى شينجياڭ مەن اكادەميك، مامانداردىڭ ىقپالداستىعى بارعان سايىن جيىلەپ، سەلبەستىگى بارعان سايىن تىعىز بولا ٴتۇستى. ساندى مالىمەتتە كورسەتىلۋىنشە، "علىم جانە جۇڭگو" قيمىلى 2002 - جىلى شينجياڭعا كىرگەنىنەن بەرى، جالپى مىڭعا جۋىق اكادەميك، ماماندى ۇيىمداستىرىپ، شينجياڭداعى ٴار ۇلت بۇقاراسىنا 100 نەشە رەت جوعارى دارەجەلى علمي بايانداما جاساپ، علىم بىلىمدەرىن جالپىلاستىرىپ، جالپى حالىقتىڭ علىم ساپاسىن جوعارىلاتتى، مۇنان تىكەلەي يگىلىكتەنگەن بۇقارا 100 مىڭ ادامعا (رەت) جەتىپ، جانامالاي يگىلىك كورگەندەر سانى ساناپ تاۋسقىسىز بولدى.

اكادەميكتەر بايلىعىنان اناعۇرلىم ويداعىداي پايدالانۋ ٴۇشىن، اۆتونوميالى رايوندىق علىم - تەحنيكا قوعامى بەلسەنە تۇعىر ورناتىپ، قازىرگە دەيىن بۇكىل شينجياڭدا 16 اكادەميكتەر قىزمەت پۋنكتىن قۇردى. اكادەميكتەر قىزمەت پۋنكتى جاڭالىق اشۋ قاجەتىن جەتەكشى ەتكەن، علىم - تەحنيكالىق زەرتتەۋدى بىرلەسىپ جۇرگىزەتىن جوعارى دەڭگەيلى علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ تۇعىرى، ول وزەكتى تەحنيكالاردان قامال الۋ، جاڭالىق اشۋ جەتىستىكتەرىن قالىپتاستىرىپ، جاڭالىق اشۋ قوسىنىن جەتىلدىرۋ، جالپىلىق جاڭالىق اشۋ قابىلەتىن جوعارىلاتۋدا كەلەلى ماڭگە يە.

اكادەميكتەر قىزمەت پۋنكتىنە ٴتيىمدى تولىقتاۋشى رەتىندە، اۆتونوميالى رايوندىق علىم - تەحنيكا قوعامى بەلسەنە ىزدەنىس جاساپ، اكادەميكتەردىڭ سەلبەسىپ جاڭالىق اشۋ ورتالىعىنان 12سىن قۇرىپ، ەكى اكادەميانىڭ اكادەميكتەرىن، جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلارىن جانە ولاردىڭ قوسىنىن يكەمدى ەنگىزىپ، نىسانداردى دانەكەر ەتىپ، اۆتونوميالى رايوننىڭ ٴتۇيىندى كاسىپ سالالارىنىڭ نەمەسە علىم - تەحنيكا سالاسىنىڭ جاڭالىق اشا داموۋىن ىلگەرىلەتۋدى ارقاۋ ەتىپ، جالپىلىق تەحنيكالىق ماسەلەلەردى جانە ورىندىرىستەگى ٴىس جۇزىندىك ماسەلەلەردى شەشىپ، تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ تيپىن وزگەرتىپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋدى ىلگەرىلەتتى.

تەحنيكالىق سۇرانىستى كوزدەپ، داموۋداعى قيىن ماسەلەلەردى شەشتى

اكادەميكتەر قۋاتتى علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ قوسىنىنا جەتەكشىلىك ەتەدى ٴارى بەلگىلى سالاداعى علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ باعىتى مەن دەڭگەيىنە ىقپالدىق ەتەدى. اكادەميك، ماماندار بايلىعىنان قايتكەندە ويداعىداي پايدالانىپ، ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى داموۋىنا دەم بەرۋگە بولادى؟ بۇل وي جۇگىرتۋگە تاتيتىن ماسەلە.

11 - ايدىڭ 27 - كۇنى جۇڭگو ينجەنەريا اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى ۋشۇر ٴسالام جانە ماماندار ساپارلاستارى اقسۋ ايماعىن ىشكەرىلەي ارالاپ تەكسەرۋ - زەرتتەۋ جۇرگىزدى. بارعان جەرىنىڭ بارىندە ول قاتىستى جاۋاپتىلاردان: "قايسى ماماندار ۇجىمدارىمەن سەلبەستىك جاسالدى، تەحنيكا جاعىندا تاعى قانداي قيىن تۇيىندەر قامال الۋعا تۋرا كەلەدى…"؟ - دەپ سۇراستىردى.

تەحنيكالىق سۇرانىستى كوزدەگەندە عانا، ماسەلەنى دالمە - ٴدال شەشۋگە بولادى. تاياۋدا "8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرى"، سۋ بايلىعىنان پايدالانۋ، بيولوگيالىق ەمدەۋ جانە ٴدارى - دارمەك كاسىپ سالاسى سياقتى سالالاردا ورىن تەپكەن علىم - تەحنيكالىق قيىن ماسەلەلەردى شەشىپ، شينجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ جوعارى ساپالى داموۋىن جۇزەگە اسىرۋىنا دەم بەرۋ ٴۇشىن، شينجياڭ تۇڭعىش رەت ٴتۇيىندى تۇردە كاسىپورىنداردان علىم - تەحنيكالىق سۇرانىستى جينادى.

اۆتونوميالى رايوندىق علىم - تەحنيكا قوعامىنىڭ 2 - دارەجەلى شارلاۋشىسى لي يۇشىڭ: تەحنيكالىق سۇرانىستى دالمە - ٴدال جيناقتاپ، سۇرىپتاي الماۋ قازىر ورىن تەۋىپ وتىرعان جالپىلىق ماسەلە، - دەدى.

تەحنيكالىق سۇرانىستى ٴداپ باسىپ تابۋ علىم - تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدىڭ ٴبىرىنشى قادامى. سۇرانىستى ٴداپ باسىپ تاپقاندا عانا، جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلار بايلىعىن دالمە - ٴدال تۇيىستىرۋگە، داموۋ بارىسىندا ورىن تەۋىپ وتىرعان ماسەلەلەردى باعىتتامالى، جوعارى ٴونىمدى تۇردە شەشۋگە بولادى.

ارينە، اكادەميكتەر ۇجىمى بايلىعىنان ويداعىداي پايدالانۋدا تاعى قىزمەت وتەۋ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋگە، ٴتۇرلى بايلىقتاردى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاۋعا تۋرا كەلەدى، اكادەميكتەر ۇجىمىنىڭ "جەكە - دارا شايقاس جۇرگىزۋىنە" بولمايدى.

يۋي جيڭچۋان ۇجىمىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى تىلشىگە بىلاي دەدى: قازىر ۇجىم سىناق رەتىندە ەككەن جەمىس پاميدورى شىعىس بولىكتەگى وڭىرلەردىڭ بازارىندا وتە ٴوتىمدى، الايدا تاسىمال وزىندىك قۇنى جوعارى بولۋ جانە جەرگىلىكتى ورىندا جاساندى جولمەن ەگۋگە باۋلۋ قيىن بولۋ ماسەلەسىنە دە ٴدوپ كەلىپ وتىر. قاتىستى تاراۋلاردىڭ ات سالىسىپ، وسى قيىن ماسەلەلەردى بىرگە شەشىپ، جاقسى ونىمدەردىڭ اناعۇرلىم كەڭ اياداعى بازارعا قاراي بەت الۋىنا مۇمكىندىك جاساۋلارىن ٴۇمىت ەتەمىن.

ۋاڭ گۋاڭچياڭ بىلاي دەيدى: اۆتونوميالى رايوندىق علىم - تەحنيكا قوعامى كوپىرلىك، دانەكەرلىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، "8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرىنىڭ"، سۋ بايلىعىنان پايدالانۋ، بيولوگيالىق ەمدەۋ جانە ٴدارى - دارمەك كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى داموۋى جاقتارىنداعى علىم - تەحنيكالىق قيىن ماسەلەلەرگە مەڭزەپ، بۇكىل ەلدەگى اكادەميك، ماماندارى شينجياڭعا كەلىپ علىم جالپىلاستىرۋعا جانە علىم - تەحنيكالىق قىزمەت وتەۋدى ورىستەتۋگە ۇيىمداستىرىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ داموۋىنداعى تەحنيكالىق "بوگەت تۇيىندەردى"، "قيىن تۇيىندەردى" كۇش بىرىكتىرە شەشىپ، شينجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ جوعارى ساپالى داموۋىنا اقىل - پاراساتتىق تىرەك ازىرلەيدى.

بۇراتالا قالالىق ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسى:

تەكسەرىپ بەكىتۋ ۇقىعىن تومەنگە بەردى، بۇقارا از شاپقىلايتىن بولدى

يدەيانى ۇيرەنۋ، پارتيالىلىقتى كۇشەيتۋ،
امالياتقا ٴمان بەرۋ، جاڭا ۇلەس قوسۋ

☐ **انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى باي سۇجۇن**

"بۇرىن سوزىلمالى اۋرۋلاردى ەمدەتۋ بويىنشا ەسەپتەن كوتەرۋدى ٴوتىنىش ەتكەندە ٴبىر ايدا ارەڭ بىتەتىن، قازىر شيپاحانانىڭ ەمدەۋ قامسىزداندىرۋىنا قىزمەت وتەۋ تەرەزەسىنەن - اق تىكەلەي ٴوتىنىش ەتۋگە بولاتىن بولدى، 6 —— 7 كۇندە بىتەدى ەكەن، شىنىمەن، ۋاقىت تا، كۇش تە ۇنەمدەلەتىن بولدى". تاياۋدا بۇراتالا قالاسى نانچىڭ رايونى ٴمالىسى شيڭفۋ الەۋمەتتىك اۋماعى بورۋيشۋان شاعىن اۋماعىندا تۇراتىن لي شيچىڭ كاريا قولىنا ەمدەۋ كارتىچكاسىن ۇستاپ قۋانا وسىلاي دەدى.

بيىل 61 جاستاعى لي شيچىڭنىڭ جوعارى قان قىسىمى جانە ديابەت اۋرۋى بار، تاياۋدا تۇتقيىل مي قان تامىرى توسىلىپ شيپاحاناعا جاتادى، ول شيپاحانادان شىعىپ ەسەپ جاساعان كۇنى - اق بۇراتالا قالالىق حالىق شيپاحاناسىنىڭ ەمدەۋ قامسىزداندىرۋىنا قىزمەت وتەۋ تەرەزەسىندە سوزىلمالى اۋرۋلاردى باعداۋ جۇمىسىن ٴبىتىردى.

2 - توپتاعى نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە ورىستەتىلگەنىنەن بەرى، بۇراتالا قالالىق ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى تەكسەرۋ - زەرتتەۋ، پىكىرگە جاپپاي قۇلاق اسۋ، تولىق دالەلدەۋ نەگىزىندە سوزىلمالى اۋرۋلاردى باعداۋ ۇقىعىن امبۋلاتورياعا بەرىپ، سوزىلمالى اۋرۋلاردى ەمدەتۋ بويىنشا ەسەپتەن كوتەرۋ جۇمىسىن بىتىرەتىن ەمدەۋ قامسىزداندىرۋ كاسىبىن بەلگىلەنگەن ٴتۇيىندى شيپاحانالارعا دەيىن كەڭەيتىپ، قامسىزداندىرۋعا قاتىناسقان بۇقارانىڭ "از شاپقىلاپ، تەز بىتىرۋىنە" مۇمكىندىك جاساپ، بۇقارانىڭ سوزىلمالى اۋرۋلاردى باعداۋ، تەكسەرۋ، تىزىمگە الۋ ٴتارتىبىن قىسقارتتى، بۇرىنعى ٴبىر ايلىق تەكسەرۋ پەريودىن قازىر 7 كۇنگە قىسقارتىپ، "ينفورماتسيانىڭ كوپ جول باسۋىن، بۇقارا از شاپقىلاۋىن" جۇزەگە اسىرىپ، بۇقاراعا بارىنشا قولايلىلىق تۋدىردى.

بۇراتالا قالاسى دالىتۋ قالاشىعى ۇلانبۇق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى دي جيانشين بىلاي دەيدى: "قازىر جاسىمىز ۇلعايدى، ەسىكتەن شىعۋىمىز وڭاي ەمەس، باستابىندا سوزىلمالى اۋرۋلاردى ەمدەتۋدى ەسەپتەن كوتەرۋدى ٴوتىنىش ەتۋ راسمياتتارى كۇردەلى بولار دەپ الاڭداعان ەدىم، ٴبىر تەرەزەدەن - اق بارلىق ماتەريالداردى تاپسىرىپ، تەكسەرۋدەن ٴوتىپ كەتەرىمدى ويلاماعان ەكەنمىن، قىزمەتكەرلەر تاعى ماعان كومەكتەسىپ ەمدەۋ قامسىزداندىرۋ ساياساتىن ٴتۇسىندىرىپ بەردى".

بۇقارا اڭىس ەتكەن سوزىلمالى اۋرۋلاردى ەمدەتۋدە ەسەپتەن كوتەرۋدى ٴوتىنىش ەتۋ ۋاقىتى ۇزاق بولۋ، ونىڭ ۇستىنە شيپاحانا مەن ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسى اراسىندا سارپالداڭعا ٴتۇسۋ ماسەلەسىنە مەڭزەپ، بۇراتالا قالالىق ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى 2 رەت ارناۋلى تاقىرىپتىق ٴماجىلىس اشىپ، بۇراتالا قالالىق حالىق شيپاحاناسىمەن 3 رەت سايكەستىرىپ، ٴتۇيىلستىرىپ، نازاردى ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ سالاسىنداعى قامسىزداندىرۋعا قاتىناسقان بۇقارانىڭ شۇعىل، قيىن، ۋايىمداعان، ٴزارۋ ماسەلەلەرىنە شوعىرلاندىرىپ، ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ قىزمەت وتەۋىندە جاڭالىق اشۋدى ىلگەرىلەتىپ، ٴبىترۋ ۋاقىت شەكتەمەسىن قىسقارتىپ، جۇمىس ٴبىترۋ بۋنىن ازايتىپ، ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋعا قىزمەت وتەۋ ىستەرىنىڭ "بىرلەسىپ ٴبىترۋ، تەز ٴبىترۋ، جاقسى ٴبىترۋ، وڭاي ٴبىترۋ" نىساناسىن جۇزەگە اسىردى.

بۇراتالا قالالىق حالىق شيپاحاناسى ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى گۇلباق زاكەن مىنالاردى ٴبىلدىردى: بۇرىن شيپاحانانىڭ ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ كەڭسەسى سوزىلمالى اۋرۋعا شالدىققان ناۋقاستاردىڭ شيپاحانادان شىعۋ ماتەريالىن تاپسىرىپ العانىنان كەيىن، الدىمەن مامانداردىڭ تەكسەرىپ باعامداۋىنان وتكىزىپ، ودان ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسىنە جىبەرىپ، سيستەماعا ەنگىزۋدى كۇتەتىن، ٴسويتىپ، سوزىلمالى اۋرۋلاردى ەمدەتۋ بويىنشا ەسەپتەن كوتەرۋدى ٴوتىنىش ەتۋدى شامامەن 20 —— 30 كۇندە ارەڭ بىتىرەتىن. قازىر سوزىلمالى اۋرۋلارعا قاتىستى تەكسەرىپ بەكىتۋ ۇقىعى شيپاحاناعا بەرىلدى، ٴوتىنىش ەتۋ، باعامداۋ، تەكسەرىپ بەكىتۋ، تىزىمگە الۋ سياقتى قىزمەتتەردى تەك 7 كۇن ىشىندە - اق شيپاحانانىڭ ەمدەۋ قامسىزداندىرۋىنا قىزمەت وتەۋ تەرەزەسىنەن - اق بىتىرۋگە بولاتىن بولدى.

"سوزىلمالى اۋرۋلاردى ەمدەتۋ بويىنشا ەسەپتەن كوتەرۋدى ٴوتىنىش ەتۋ ۇقىعى تومەنگە بەرىلگەنىنەن بەرى، جالپى 500دەن استام ادامدى (رەت) قابىلداپ، سوزىلمالى اۋرۋلاردى ەمدەتۋدە ەسەپتەن كوتەرۋدى ٴوتىنىش ەتكەن 80 ناۋقاستىڭ جۇمىسىن ٴبىتىرىپ تامامدادىق، بۇقارانىڭ ەمدەۋ قامسىزداندىرۋىن ٴبىترۋى اناعۇرلىم قولايلى بولدى". بۇراتالا قالالىق ەمدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى، ورىنباسار مەكەمە باستىعى حو شىچياڭ بىلاي دەيدى: كەلەسى قادامدا شيپاحانا "ۇيرەنۋ، ىستەۋ، تياناقتاندىرۋ" سىندى ٴۇش جاقتا كۇش سالىپ، باستىسى، بۇقارانىڭ ٴىس بىتىرۋىندەگى بوگەت تۇيىنىنەن، قيىن تۇيىنىنەن باستاپ ىسكە كىرىسىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ ونىمدىلىكتەرىن شىنايى سەزىنۋىنە مۇمكىندىك جاسايدى.

(باسى 1 - بەتتە)

"قازىر وسى ينجەنەريانىڭ 2023 - جىلدىق بۇدىنداعى نىسانا - مىندەتتەر تۇگەلدەي ورىندالىپ بولدى". مەملەكەتتىك ەنەرگيا توبى شينجياڭ قايدۋ وزەنى الابى سۋ ەلەكتر اشۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ نىسان جاۋاپتىسى بيان گۋاڭلي بىلاي دەپ تانىستىردى: سەرىكتەستىك ينجەنەريا ساپاسى تومەنگى شەگىن جانە قۇرىلىس جۇرگىزۋ حاۋىپسىزدىك قىزىل سىزىعىن ۇزدىكسىز قاتاڭ ساقتاپ، نىسان قۇرىلىسىن جوعارى ساپامەن، جوعارى ولشەممەن ىلگەرىلەتىپ، قىس ماۋسىمىندا قۇرىلىستى حاۋىپسىز جۇرگىزۋدى ورنىقتى ىلگەرىلەتىپ، وسى جىل ىشىندە تۇڭعىش توراپ سول جاق جاعا توسپا تيەگى بولىگىنىڭ نەگىزدىك بەتون قۇيىلعان قۇرىلىسىن 12 مىڭ تەكشەمەترگە جەتكىزىپ، قۇرىلىس جۇرگىزۋ تارماق ۇڭگىرىن تاعى 150 مەتر قازىپ، نەگىزگى ۇڭگىردى تاعى 500 مەتر قازۋ جوسپارلاندى، زاۋود ٴۇيىنىڭ تاعان شۇڭقىرى تۇگەلدەي قازىلىپ بولىپ، نىسان قۇرىلىسىنىڭ ىلگەرىلەۋ كورسەتكىشى ٴۇرتىس جاڭالاندى.

وسى 2 كۇندە اۆتونوميالى رايوندىق پارتكوم پارتيا مەكتەبى (اۆتونوميالى رايوندىق اكىمشىلىك شۋەيۋانى) جاڭا مەكتەپ رايونى قۇرىلىس نىساننىڭ جۇمىس باسىندا بولمە ٴىشى - سىرتىنىڭ ٴتۇرلى جۇمىسىن ىستەيتىن جۇمىسشىلار تۇگەلدەي جىلى ماقتالى شاپان كيدى.

اتالعان نىساندى جۇڭگو قۇرىلىس توبى شەكتى سەرىكتەستىگى شينجياڭ جيانگۇڭ (توبى) شەكتى سەرىكتەستىگى مىندەتتەنە العان. قازىر نىساننىڭ ٴبىرىنشى قۇرىلىس بولىگىنىڭ 12 وقۋشىلار جاتاقحاناسىنىڭ 5 جاق الدىن الا تەكسەرىپ وتكىزىپ الۋى ورىندالىپ بولدى. نىساننىڭ ەكىنشى قۇرىلىس بولىگى بيىل جىل سوڭىندا سالىنىپ بىتەدى دەپ جوسپارلانعان، قازىر 9 عيماراتتىڭ دارا تۇلعا قۇرىلىمى بەكەمدەۋ، جاڭادان سالىناتىن ٴىشنارا نەگىزگى تۇلعا قۇرىلىسى، بولمەنىڭ سىرتقى بەتىنىڭ سۋ وتكىزبەيتىن قۇرىلىسى، 2 - رەتكى قۇرىلىم، بولات قۇرىلىمنىڭ قۇرىلىس جۇرگىزۋى ورىندالىپ بولدى؛ ماشينا - ەلەكتر جابدىقتارىن ورناتۋ جانە بولمە ٴىشىن اشەكەيلەۋ قۇرىلىسى جۇرىلۋدە. نىساننىڭ ٴۇشىنشى قۇرىلىس بولىگى دە بىردەي قاۋىرت قۇرىلىس جۇرگىزۋدە ٴارى ينجەنەرياعا ۇلكەن ٴپىشىندى ىشىنە ورنالاستىرىلاتىن جىلۋ ساقتاۋ جۇيەسى جانە وزدىگىنەن جىلۋ ساقتايتىن كوبىكتەندىرىلگەن كەرپىش پايدالانىلىپ، نىساندى ۋاعىندا وتكىزىپ بەرۋگە قىرۋار ۋاقىت ۇنەمدەدى.

نىساننىڭ جۇمىس باسى جاۋاپتىسى بىلاي دەدى: ٴبىز قاتاڭ جوسپار ورنالاستىرۋ، بايلىقتى سايكەستىرۋ جانە بارىستى باقىلاۋ - باسقارۋ ارقىلى ۋاعىندا وتكىزىپ بەرۋگە ٴارى جوعارى ساپالى بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتەمىز.

بيڭتۋان 3 - ٴشىسى تۇمسىق قالاسىنىڭ ساۋحۇ قالاشىعىندا شينجياڭ بەيشين يانتۋ ينجەنەريا بارلاۋ، جوبالاۋ شەكتى سەرىكتەستىگى سالعان كونە قالا رايونى جولى جانە قۇبىر جولىنىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتۋ، وزگەرتۋ نىسانى جەدەل جۇرىلۋدە. "جۇمىس مەرزىمى جوسپارى بويىنشا مىندەتتى ورىنداۋعا سەنىمىمىز كامىل". بەيشين يانتۋ سەرىكتەستىگىنىڭ ساۋحۇ قالا قۇرىلىسى نىسانى ديرەكتور ٴبولىمىنىڭ ديرەكتورى ياۋ جيانحۋا بىلاي دەدى: نىسان ٴبولىمى ٴتۇيىن نىساناسىن قاداعالاپ، قىس ماۋسىمىنداعى قۇرىلىس جۇرگىزۋ جوباسىن الدىن الا قۇراستىرىپ، قىس ماۋسىمىنداعى قۇرىلىس جۇرگىزۋ مىندەتىن ەگجەي - تەگجەيلى ٴبولىپ جوسپارلاپ، قار - مۇزدى اۋا رايىندا دايىندىق بولۋعا، تۇتەپ بەرۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، كوپ شارانى قاتار قولدانىپ نىساننىڭ بۇتىنىن قامتاماسىزداندىرىپ، تۇتاس جىلدىق نىسانا - مىندەتتەردىڭ شەشۋشى شايقاسىنىڭ شەشۋشى جەڭىسىنە قول جەتكىزەمىز.

ٴتورتىنشى ماۋسىمعا اياق باسقانىنان بەرى، شينجياڭ نۇڭفۋ بازاسى ماناس ازىق - تۇلىك شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ جىلدىق ٴونىم مولشەرى 306 مىڭ توننا كەلەتىن تابيعي اۋىز سۋ ٴوندىرىس جەلىسى قۇرىلىس نىسانى ۇزدىكسىز قاۋىرت قۇرىلىس جۇرگىزۋدە. شينجياڭ نۇڭفۋ بازاسى ماناس ازىق - تۇلىك شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ جاۋاپتىسى جوۋ يۇچىڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: 11 - ايدىڭ باس شەنىندە نىساننىڭ توپىراق قۇرىلىسى تۇگەلدەي ورىندالىپ بولدى، قازىر بولمە ٴىشى سايكەستى قۇرىلىستارىنا جانە ۇساق - تۇيەك قۇرىلىس جۇمىستارىنا اۋىسىپ، كەلەر جىلى بىرلەسىپ ارەكەتتەنىپ سىناپ كورۋگە جانە وندىرىسكە قوسىلۋعا ٴتۇرلى دايىندىق جۇمىستارى ويداعىداي ىستەلۋدە.